

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-1616/24-S
Sp. zn. ČŠIS-S-326/24-S

Název	Gymnázium Zikmunda Wintra Rakovník, příspěvková organizace
Sídlo	Žižkovo nám. 186, Rakovník I, 269 01 Rakovník
E-mail	info@gzw.cz
IČO	47 019 671
Identifikátor	600 007 952
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	PhDr. Zdeňka Voráčková
Zřizovatel	Středočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Žižkovo nám. 186, Rakovník
Inspekční činnost na místě	22. až 24. dubna 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále „ŠVP“), naplňování ŠVP a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „škola“) aktuálně vzdělává v denní formě 417 žáků, z toho 213 v osmi třídách osmiletého a 204 žáků v osmi třídách čtyřletého oboru Gymnázium. Počet žáků je dlouhodobě stabilní, naplněnost školy se pohybuje kolem 96 %.

K termínu inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo devět žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“). Škola vykazovala dva žáky, kteří se vzdělávali podle individuálního vzdělávacího plánu (dále „IVP“) a tři žáky s odlišným mateřským jazykem s různě velkou jazykovou bariérou.

Stravování žáků je zajištěno ve školní jídelně jiného subjektu.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) působí ve funkci od roku 2013. Cíle a směry rozvoje školy v oblasti lidských i materiálních zdrojů se daří plnit. Širší vedení školy (ředitelka, její zástupkyně a předsedové předmětových komisí) se účelně schází na pravidelných poradách a projednává organizační záležitosti, sjednocování hodnocení žáků a péči o žáky nadané. Nastavení řídicích vazeb a kompetencí mezi vedením školy a jednotlivými zaměstnanci však není vždy efektivní. Méně účinná je kontrola vyučovacího procesu a vzdělávání žáků podle IVP. Vedení školy monitoruje kvalitu výuky při hospitační činnosti. Ta je ale málo orientovaná na systematické zhodnocení, poskytování efektivní zpětné vazby pedagogům a přijetí účelných opatření k zvýšení kvality vyučovacího procesu. Ve školním řádu byly během inspekční činnosti odstraněny nesrovnalosti, jež přetrvávaly od minulé inspekční činnosti.

Téměř všichni učitelé jsou odborně kvalifikovaní. Tři učitelé z 35 tuto podmínku nesplňují, někteří zahájili příslušné studium. Ředitelka prokazatelně hledá kvalifikované učitele. Další vzdělávání pedagogických pracovníků většinou odpovídá potřebám školy, účastní se ho však pouze někteří vyučující a v menší míře je zacíleno na oblast práce s heterogenní třídou, využívání formativního hodnocení a inovativních metod a forem výuky, přestože to je vzhledem k sledovanému průběhu vzdělávání potřebné. Výchovná poradkyně a školní metodička prevence úspěšně zakončily příslušné studium, nově byla ustavena funkce kariérové poradkyně. Přehledně je stanoveno rozdělení kompetencí pro koordinátory například v oblastech mezinárodních projektů, spolupráce s vysokými školami, dobrovolnického centra apod.

Vedení školy účelně využívá disponibilní finanční zdroje posílené o prostředky z projektů ke zlepšování podmínek vzdělávání. Od minulé inspekční činnosti se podařilo zrekonstruovat studovnu a učebnu fyziky, zkvalitnilo se vybavení digitální technikou. Výzdoba historického interiéru budovy originálními zdařilými výtvarnými pracemi žáků napomáhá vytvářet příjemné prostředí.

Škola věnuje oblasti zajištění bezpečnosti žáků potřebnou pozornost. Přijímaná opatření jsou účinná, neboť míra úrazovosti je nízká.

Škola využívá funkční informační systém, podněty ke své činnosti získává i prostřednictvím školské rady, sdružení rodičů nebo od zástupců tříd. Zdrojem zpětné vazby jsou i evaluační dotazníky pro žáky. Kvalitně je rozvíjena dlouhodobá spolupráce s přírodovědeckými a technickými fakultami vysokých škol, což vytváří výborné podmínky zejména pro rozvoj přírodovědného vzdělávání.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Všechny sledované vyučovací hodiny probíhaly ve velmi přátelské atmosféře. Učitelé projevovali zájem o žáky a jejich vzdělání. Vzdělávací cíle byly obsaženy v ŠVP a byly žákům zřejmé. Některé z úloh poskytly učitelům zpětnou vazbu o míře zvládnutí

učiva. V jednotlivých hodinách byly zřejmé kvalitativní rozdíly ve struktuře, v pestrosti použitých metod práce a míře zapojení žáků do výuky. Efektivitu vzdělávání v některých případech snižovala nízká míra využití aktivizačních metod, což neumožňovalo výraznější diferenciaci učiva. Žáci tak pracovali většinou na stejných úkolech s totožnou mírou obtížnosti, což vedlo u mnoha z nich k pasivitě, protože nebyl zcela využit jejich individuální vzdělávací potenciál. Pouze zhruba v polovině vyučovacích hodin byla učitelem k prezentaci učiva vhodně použita didaktická technika. Vedení žáků k objektivnímu posouzení kvality vlastního výkonu dle předem známých kritérií učiteli bylo nedostatečné. Chybělo hodnocení, sebehodnocení žáků či hodnocení vrstevníky. Učitelé tak nezískali dostatečnou informaci o míře porozumění probíraného jevu. Formativní hodnocení žáků vedoucí k podpoře motivace žáků k jejich dalšímu učení nebylo využíváno.

V úvodní části výuky českého jazyka a literatury vyučující správně seznámili žáky s obsahem, výjimečně i s cílem vyučovací hodiny. Následovalo účelné opakování probraného učiva. V nižším stupni gymnázia byli žáci tvůrčím způsobem zapojeni do výuky. Dařilo se zařazovat i úlohy s různou mírou obtížnosti. Naproti tomu ve výuce ve vyšším stupni gymnázia převažoval frontální výklad a řízený rozhovor. Hodiny byly zaměřeny na systematizaci poznatků a předávání hotových informací, což vedlo jen částečně k aktivizaci všech žáků.

Ve společenskovědní vzdělávací oblasti byly vhodně propojovány mezipředmětové vztahy a uváděny konkrétní příklady z reálného života. To většinou umožňovalo žákům pochopení probíraného učiva. Ve sledovaných hodinách však převažovala frontální organizace práce kombinovaná s řízeným rozhovorem, do něhož se zapojovala jen menšina žáků. Samostatné vyplňování pracovních listů dobře aktivizovalo všechny žáky, kteří ale nebyli vedeni k soustavnějšímu využívání různých informačních zdrojů.

Pozitivem všech sledovaných hodin cizích jazyků bylo jejich vedení převážně v cílovém jazyce, ve vstřícném prostředí. Zvolené výukové postupy ve dvou třetinách hospitované výuky, tj. především řízený rozhovor s převažující aktivní rolí učitele či samostatná práce žáků, však dostatečně nepodporovaly rozvoj jejich interaktivních řečových dovedností a neumožňovaly tak účelnou participaci na výuce. Také aktivní cizojazyčná komunikace mezi žáky vedoucí k jejich vzájemné spolupráci se vyskytovala pouze ojediněle. Využita nebyla práce s informačními zdroji, žáci nebyli vedeni ani k práci se slovníkem. V hospitované výuce si žáci si nemohli vybírat z úloh odlišné kognitivní náročnosti, což nepodporovalo proces učení žáků nadaných.

Ve dvou třetinách sledovaných hodin anglického jazyka učitelé pracovali výhradně s učebnicí, pouze ve třetině obohatili hodinu sledováním autentického videa, zařazením jazykové hry či prací s pracovním listem. Vyučující střídali rozdílné formy práce, a to skupinovou či ve dvojicích, nicméně ne vždy účelně. V některých skupinách byla nevhodně používána učebnice nekorespondující s vyššími jazykovými kompetencemi žáků. Všechny hodiny postrádaly závěr se shrnutím, hodnocení a sebehodnocení, což žákům znesnadňuje zmapování získaných či chybějících znalostí a dovedností. Výuka druhých cizích jazyků (německého, francouzského, ruského a španělského) byla zaměřena zejména na rozšíření slovní zásoby a rozvoj receptivních řečových dovedností, tj. čtení a poslechu s porozuměním. Pouze ve třetině hospitovaných hodin žáci efektivně pracovali s problémovými úlohami s využitím vhodně strukturovaných pracovních listů.

Sledovaná výuka přírodovědných předmětů a matematiky probíhala nejen v kmenových učebnách, ale i v aule či v laboratořích, ve kterých žáci zkušeně využívali mikroskopy a laboratorní techniku. Část vyučovacích hodin těchto předmětů je organizována jako cvičení vždy pro polovinu třídy, což zvyšuje efektivitu vzdělávání. Silnými stránkami výuky

biologie bylo využívání dobře připravených materiálů, školních pomůcek a zařízení. Promyšlená struktura hodiny a navazující pracovní aktivity vedly k aktivnímu zapojení všech žáků. Oživením výuky bylo zajímavé rozdělení žáků do skupin a činnostní učení při tvorbě učebnice hornin. Opakování názvosloví s přehlednými zápisy na tabuli přispělo k aktivní spolupráci žáků s vyučujícím při chemii, v níž žáci prokazovali velmi dobré znalosti. Partnerský přístup, vstřícná komunikace a časté uvádění možného využití znalostí na příkladech z praxe oživilo výuku fyziky. Chybělo však přehlednější rozdělení učiva, takže žáci ztráceli pozornost při zapisování poznámek. Velmi kvalitní byla výuka matematiky. Ve svižném tempu probíhalo opakování učiva, vyučující žáky správně vedla k aktivnímu učení při využití mnoha názorných pomůcek. Skupinová práce umožnila žákům navrhnout různé možnosti řešení příkladů ze skutečného života.

Hospitovaná výuka estetické výchovy (výtvarná a hudební výchova) probíhala v příjemné pracovní atmosféře a měla pro žáky velmi inspirativní charakter. Empatický přístup vyučujících umožňoval žákům experimentovat s různými technikami a vyjádřit svou individualitu včetně zažití úspěchu každého žáka.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Při posuzování míry dosažení výstupů ŠVP škola využívá četné interní nástroje hodnocení, například čtvrtletní, pololetní testy a dlouhodobě také ročníkové práce. Informace o průběžném hodnocení jsou poskytovány žákům a zákonným zástupcům prostřednictvím informačního systému. Škola se také zapojuje do externího výběrového zjišťování výsledků vzdělávání a umožňuje talentovaným žákům účast v různých typech soutěží, předmětových olympiádách i středoškolské odborné činnosti na školní, regionální, celostátní i mezinárodní úrovni. Škola tímto zajišťuje žákům prezentaci osvojených teoretických znalostí.

Od předchozí inspekční činnosti přetrvává vysoká úspěšnost žáků v průběhu vzdělávání. V hodnoceném období dvou posledních školních let se výborné průběžné výsledky žáků ještě zlepšovaly. V obou oborech vzrostl podíl žáků prospívajících s vyznamenáním. Zatímco ve školním roce 2021/2022 činil ve čtyřletém oboru vzdělávání 47 % a v osmiletém přibližně 61 %, ve školním roce 2022/2023 dosáhl ve čtyřletém oboru přibližně 49 % a v osmiletém oboru 67 %. V obou sledovaných letech dosáhli nejlepšího výsledku žáci primy, v níž všichni prospěli s vyznamenáním. Žáci bez obtíží zvládají nároky gymnaziálního vzdělávání jak v primě, tak v prvním ročníku čtyřletého oboru. Neprospívají jen výjimečně. Z mezioborového porovnání výsledků vzdělávání žáků vyššího stupně osmiletého a čtyřletého gymnázia je patrné, že ve vzdělávání jsou výrazně úspěšnější žáci osmiletého oboru. Z analýzy průběžných výsledků žáků však vyplývají i některé negativní jevy. Ve škole je nezanedbatelný podíl žáků ohrožených školní neúspěšností (hodnocení jednou či více dostatečnými na vysvědčení). V obou sledovaných letech dosáhli žáci nejhoršího průměrného prospěchu v chemii, která spolu s matematikou a německým jazykem patří mezi obtížné předměty. Absence žáků ve výuce byla v obou hodnocených školních letech v průměru 122,5 hodin na žáka za rok. Neomluvené hodiny se téměř nevyskytly.

Zatímco v osmiletém gymnáziu je dokladem dobrých výsledků žáků také jejich výborná úspěšnost ve společné části maturitní zkoušky, celková hrubá neúspěšnost, tedy podíl žáků neúspěšných ve společné části maturitní zkoušky nebo zkoušku nekonajících z celkového počtu přihlášených, byla v letech 2021/2022 a 2022/2023 v čtyřletém gymnáziu vyšší mezi srovnatelnými obory v republice, a to 5,9 % v roce 2021/2022 a 7,8 % v roce 2022/2023. Ve společné části maturitní zkoušky z matematiky v čtyřletém gymnáziu došlo dokonce

k nárůstu hrubé neúspěšnosti z 5,3 % na 11,5 %. Někteří žáci prospěli v maturitních profilových zkouškách až v opravném termínu, a to z biologie, českého jazyka a základů společenských věd.

Výchovná poradkyně účelně informuje učitele o potřebách žáků se SVP a sleduje výsledky žáků. Jejich prospěch je srovnatelný s výsledky ostatních žáků. Záznamy z jednání pedagogické rady obsahují převážně statistická vyhodnocení prospěchu, chování a absence žáků jednotlivých tříd. Detailnější rozbor, stanovení dalších postupů a následné systematické vyhodnocování individuální podpory a pokroku žáků se SVP zde však chybí. Při řešení výchovných problémů žáků výchovná poradkyně úzce spolupracuje s metodičkou prevence, třídními učiteli a zákonnými zástupci žáků. Škola správně identifikuje projevy rizikového chování, velký důraz je zároveň kladen na jeho prevenci. Mezi hlavní preventivní aktivity patří organizace adaptačních, sportovních a geologických kurzů a dalších vhodných činností, zejména projektových dnů, které účelně podporují rozvoj spolupráce a komunikace žáků. Strategie předcházení školní neúspěšnosti je však zpracována pouze formálně, proto se v její praktické realizaci vyskytují dílčí nedostatky. Ty se projevují zejména nižší účinností opatření vedoucích ke zlepšení výsledku žáků u maturitní zkoušky. Příležitostí ke zlepšení je zavedení systematického přístupu vůči žákům s odlišným mateřským jazykem, počínaje jejich identifikací s navazující podporou.

Škola podporuje rozvoj nadání žáků s ohledem na jejich osobnostně-dovednostní profilaci díky aktivnímu zapojení do regionálního systému proaktivních škol. K navyšování klíčových kompetencí žáků a podpoře wellbeingu přispívá i činnost zájmových kroužků, ať již biologického, diskusního či výtvarného, a organizace projektových dnů, některých vhodně zaměřených na setkání s významnými abiturienty školy. Od roku 2020 je škola zapojena do vzdělávacího programu DofE. Participace v programu motivuje žáky v osobním rozvoji a pomáhá jim získávat dovednosti pro jejich studijní i profesní budoucnost.

Positivem školy je efektivní mezinárodní spolupráce s partnerskými školami z Německa a Francie. Realizována jsou úspěšná trinacionální setkání žáků, což cíleně podporuje rozvoj jejich cizojazyčných kompetencí. Organizovány jsou zahraniční poznávací zájezdy a exkurze, např. do Německa, Anglie, Francie a Španělska.

Závěry

Vývoj školy

- Postupně se zlepšují materiální podmínky pro vzdělávání.
- Pokračuje dlouhodobě dobrý prospěch žáků v průběhu vzdělávání, roste počet vyznamenaných, a to jak v osmiletém, tak i v čtyřletém gymnáziu.

Silné stránky

- Dlouhodobou spoluprací s vysokými školami a podporou účasti v soutěžích škola rozvíjí znalostní a dovednostní potenciál žáků. (1.5)
- Žáci osmiletého gymnázia dosahují stabilně výborných výsledků v průběhu vzdělávání i při jeho ukončování maturitní zkouškou. (5.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Kontrola kvality vyučovacího procesu a vzdělávání žáků podle individuálního vzdělávacího plánu vykazuje nižší účinnost. (2.1)
- Učitelé málo využívají kooperativní formy výuky a metody rozvíjející kritické myšlení, což snižuje motivaci a aktivizaci žáků. (4.2)
- Učitelé většinou nediferencují výuku, čímž nezohledňují dostatečně individuální potřeby jednotlivých žáků. Příležitosti ke zlepšení mají v efektivnějším využívání formativního hodnocení a poskytování zpětné vazby o zvládnutí učiva žákům. (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zefektivnit práci s výsledky hospitační činnosti.
- Ověřovat kontrolou využívání efektivních metod a forem při vyučování a aktivní zapojení žáků do výuky.
- Rozšířit další vzdělávání pedagogických pracovníků a zaměřit ho na získání dovedností ve využívání aktivizačních metod a forem výuky, vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáky a na formativní hodnocení.
- Zavést systematický přístup k žákům s odlišným mateřským jazykem, počínaje jejich identifikací s navazující podporou.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Základní dokumenty školy (zřizovací listina, výpis z rejstříku škol a školských zařízení), stav k termínu inspekční činnosti
2. Potvrzení ve funkci ředitelky vydané Středočeským krajem, čj. 077587/2016/KUSK, z 25. 5. 2016
3. Dokumentace k řízení a kontrole, školní rok 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
4. Školní vzdělávací programy, účinné k termínu inspekční činnosti
5. Školní řád, účinný k termínu inspekční činnosti, včetně aktualizace
6. Personální dokumentace pedagogických pracovníků včetně plánu jejich dalšího vzdělávání (vzorek), školní roky 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
7. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, platná ve školním roce 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
8. Doklady o přijímání ke vzdělávání, o ukončování vzdělávání (vzorek), školní roky 2021/2022, 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti

9. Třídní knihy, rozvrhy vyučovacích hodin, školní rok 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
10. Záznamy z pedagogické rady a předmětových komisí, školní roky 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
11. Dokumentace školního poradenského pracoviště, školní roky 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
12. Školní matrika – stav k termínu inspekční činnosti
13. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2022/2023
14. Vybrané práce žáků včetně ročníkových prací ve školním roce 2023/2024
15. Ekonomická dokumentace (finanční vypořádání dotací v roce 2023, závazné ukazatele rozpočtu 2023, účetní závěrka sestavená k 31. 12. 2023)
16. Inspekční zpráva, čj. ČŠIK-647/17-K
17. Internetové stránky školy <https://gzw.cz>

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Markéta Seidlová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Ing. Vladimíra Hokešová, školní inspektorka

Ing. Jana Diopová, školní inspektorka

Mgr. Eva Karasová, školní inspektorka

Bc. Mária Kotvanová, kontrolní pracovnice

20. 5. 2024